

דלקות עטין תת־קליניות בבקר לחלב מליסטריה מונוציטוגנס השלכות אפשריות על בריאות הציבור

י. וישינסקי¹, א. גרינברג², נ. חטיב¹, ד. פוריט³.

¹ המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב.

² ביוגל – מעבדות, גלעד.

³ New South Wales Cop. Lab. Australia

סקפולרית, טחול, כבד, לב, ושריר נבדקו בקטריוולוגית לפי פרוטוקול ה־USDA/FSIS. מפרה אחת בודדה ליסטריה מונוציטוגנס מכליה, לב וכבד, וכל הגופה נפסלה למאכל. יתר חמש הגופות שוחררו לצריכה.

איפיון אלקטרופורטי של הבידודים

4 בידודים יובשו, הוקפאו ונשלחו לאיפיון על ידי אלקטרופורזיס מולטי־לוקאלי של אנוימי החידק, במעבדה בוויילס הדרומית החדשה (אוסטרליה). טכניקה זאת מאפשרת מיון הבידודים לטיפוסים אלקטרופורטיים שונים. קרבה גנטית רבה קיימת בבידודים שונים מאותו טיפוס אלקטרופורטי. הממצאים: בידוד אחד שייך לטיפוס אלקטרופורטי 1 (E.T.1). טיפוס זה זהה לטיפוס שגרם לתחלואה בבני אדם (מקרה הגבינה המקסיקאית בלוס אנג'לס). בידוד שני שייך ל־E.T.17. גם הוא נמצא כגורם לתחלואה באדם. שני יתר הבידודים לא ניתנו למיון בגלל זיהום.

דיון: איבחון ד"ע תת־קליניות מליסטריה מונוציטוגנס התאפשר רק ע"י בדיקה שיגרתית בקטריוולוגית של עדרים שלמים. האיפיונים הקליניים שנמצאו מתאימים לפירסומים קודמים. כמו במחלות זואוונטיות אחרות קיימת חובת דיווח האירוע לשלטונות הבריאות. לפי ממצאינו יש לבדוק לאחר שחיטה אברים פנימיים של פרות נגועות. ממצאינו מוכיחים שבידודים מד"ע עלולים להיות טיפוסים אלקטרופורטיים הגורמים לתחלואה בבני אדם. פרות נגועות עלולות להיות מקור לזנים היכולים לזהם את שרשרת המזון מחד, ולגרום לסיכון מצריכת חלב גלמי וסוגי גבינה מסוימים (ללא פיסטור מתאים) מאידך גיסא.

המדי

בבדיקה שגרתית של כל החולבות בעדרי החלב בצפון ישראל, אובחנו שבעה מקרים של דלקת עטין תת־קלינית מליסטריה מונוציטוגנס. ששה מקרים ב־93–1992, ומקרה בודד ב־1996. בדיקה שגרתית כזאת מבוצעת בכל העדרים להערכת מצב בריאות העטין פעם בשנה.

מאפיינים קליניים

1. דלקות עטין (ד"ע) תת־קליניות שאובחנו בעזרת שיטות בקטריוולוגיות, ללא שינויים בחלב.
2. זיהומים כרוניים כאשר הפתוגן נוכח במשך מספר שבועות.
3. זיהומים ברבע בודד. לא היתה הדבקה והתפשטות לרבעים נוספים במשך תקופת המעקב.
4. זיהומים ספורדיים. פרה בודדת בעדר.
5. עליה בינונית גבוהה בסת"ס (ספירת תאים סומטיים) ובמבחן C.M.T.: 3–2.

נסיונות ריפוי

בשפופרות לטיפול תוך עטיני המכילות אמפיצילין+צפלוטין (אמפיצט ויטאמד). בשילוב עם הזרקות פניצלין G, ודהידרוסטרפטומיצין למשך 3–5 ימים נכשלו. מבכירה יובשה ע"י טיפול 3 ימים לפני היבוש בשפופרת לטיפול בתחלובה (אמפיצט) שלוש פעמים, ולאחר מכן בשפופרת יובש המכילה קלוקסאצילין וניאומיצין (ניאוקלוקס־ויטאמד), ונמצאה נקיה מהחידק לאחר ההמלטה ובתחלובה העוקבת.

בדיקות בקטריוולוגיות לאחר שחיטה

שש הפרות בהן נכשל הטיפול האנטיביוטי נשחטו. הכליה, בלוטת הלימפה הפרה־